

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 81

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

- Δεκέμβριος 2022 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Η Βόρεια Μακεδονία με δικό της χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας τον επόμενο χρόνο	4
-Βουλγαρική εταιρεία θα προμηθεύσει τη ΔΒΜ με φυσικό αέριο	4
-Διαθέσιμη επιλογή για ηλεκτρονική πληρωμή τιμολογίων θερμικής ενέργειας	4
-Η AD MEPSO θα επενδύσει 16 εκατ. ευρώ στο δίκτυο μεταφοράς το 2023	5
-Μείωση της τιμής του ρεύματος για τους μικρούς καταναλωτές το 2023	5
-Αύξηση του ΦΠΑ ρεύματος το 2023	5
-Σταθερή παροχή φυσικού αερίου στην οικονομική ζώνη των Σκοπίων	5
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	5
-Έρευνα αγοράς Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων για την Αγορά Ακινήτων στη ΔΒΜ	5
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	5
-Αυξήθηκαν τα επιτόκια δανείων και καταθέσεων τον Νοέμβριο του 2022	5
1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών	6
-Προϋπολογισμός του Υπουργείου Μεταφορών για το 2023	6
-Οι αυτοκινητόδρομοι Petrovac-Katlanovo και Kichevo-Ohrid θα ολοκληρωθούν το 2023	6
1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας	6
-Δημόσια πρόσκληση για ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων	6
1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	6
-Μέση τιμή αγοράς καπνού στα 290 δηνάρια/ κιλό	6
1.7 Βιομηχανικός Τομέας	7
-Δείκτες Βιομηχανικής Παραγωγής, Νοέμβριος 2022	7
-Δείκτες του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Νοέμβριος 2022	7
-Τιμές πώλησης παραγωγών βιομηχανικών προϊόντων, εγχώρια αγορά, Νοέμβριος 2022	7
1.8 Τομέας Τουρισμού	7
-Διαγωνισμός για επιδότηση νέων γραμμών/πτήσεων από αεροδρόμια ΔΒΜ	7
-Το Fast track άνοιξε στα αεροδρόμια για τους κατόχους MKarta	8
1.9 Τομέας Εμπορίου	8
-Παράταση περιθωρίων βασικών προϊόντων διατροφής έως τα τέλη Απριλίου 2023	8
-Δείκτες κύκλου εργασιών στον κλάδο του εμπορίου, Νοέμβριος 2022	8
2. Οικονομικές ειδήσεις	9
-23 εκατ. ευρώ κρατικής ενίσχυσης για στήριξη των επενδύσεων το 2022	9
-Προϋπολογισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος για το 2023	9
-Έκτακτη εισφορά 30% στα υπερκέρδη των εταιρειών	9
-Μέσος μηνιαίος ακαθάριστος μισθός, Οκτώβριος 2022	9
-Μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός, Οκτώβριος 2022	10
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	10
-EBRD: Σημαντικός Εταίρος ΔΒΜ στην υλοποίηση της Πράσινης Ατζέντας	10
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	10
-Η Βόρεια Μακεδονία αναλαμβάνει την Προεδρία του ΟΑΣΕ για το 2023	10
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	10
-Διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας-ΔΒΜ για την πρόληψη πυρκαγιών	10
-Υπογραφή μνημονίου κατανόησης Ελλάδας-ΔΒΜ για πρόγραμμα προγεννητικών ελέγχων	11
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	11
-Επιχειρηματικό Φόρουμ ΔΒΜ-Βουλγαρίας (Σκόπια, 7.12.2022)	11

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών, βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosorikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

Στελέχωση Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων:

- Αναστασία Ζωγράφου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄ – Προϊσταμένη Γραφείου ΟΕΥ
- Ευτυχία Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
- Βασίλης Γκατζάρας, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄
- Aneta Cvetkovska, Επιστ. Συνεργάτης

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 **Ενέργεια και Ορυκτά**

-Η Βόρεια Μακεδονία με δικό της χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας τον επόμενο χρόνο

Η MEMO Skorje, ο εθνικός φορέας εκμετάλλευσης της ενεργειακής αγοράς, θα ξεκινήσει το χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας την άνοιξη, το οποίο θα λειτουργεί αρχικά με βάση την αρχή της επόμενης ημέρας, που σημαίνει αγορά και πώληση ενέργειας από σήμερα έως αύριο, και αργότερα επίσης σύμφωνα με την αρχή κατά τη διάρκεια της ημέρας, δηλαδή αγοραπωλησίες την ίδια ημέρα κατά την οποία πραγματοποιείται η διαπραγμάτευση. Οι κανόνες διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο έχουν ήδη ολοκληρωθεί και αναμένεται να εγκριθούν από τη Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2023, μετά το οποίο θα ξεκινήσει η δοκιμαστική περίοδος λειτουργίας του χρηματιστηρίου. «Το χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας σχεδιάζεται να δημιουργηθεί σύμφωνα με τον νόμο για την ενέργεια, ο οποίος εγκρίθηκε το 2018 και αποτελεί ευθύνη της MEMO DOEL Skorje, του διαχειριστή της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Μια πλατφόρμα συναλλαγών και μια πλατφόρμα χρηματοοικονομικού διακανονισμού εφαρμόζονται επί του παρόντος και όλα αυτά αναμένεται να ολοκληρωθούν κάποια στιγμή μέχρι το τέλος του πρώτου τριμήνου του επόμενου έτους, όταν αναμένουμε να τρέξει μια δοκιμαστική περίοδος», δήλωσε ο διευθυντής της MEMO, Simon Shutinoski. Σύμφωνα με τον ίδιο, όλοι όσοι θέλουν να συμμετάσχουν στο χονδρικό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας θα μπορούν να συναλλάσσονται στο χρηματιστήριο – δηλαδή όλοι εκείνοι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που θέλουν να πουλήσουν την ενέργειά τους, με διαφάνεια, χωρίς διακρίσεις, και όλοι εκείνοι οι προμηθευτές και οι έμποροι ηλεκτρικής ενέργειας που θέλουν να αγοράσουν ενέργεια με τον ίδιο τρόπο από το χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας. Το εμπόριο στην ΔΒΜ γίνεται επί του παρόντος διμερώς και οι τιμές του εμπορίου βασίζονται σε αναφορές από την ουγκρική αγορά, οι οποίες όμως δεν ανταποκρίνονται πάντα στις ανάγκες της χώρας, καθώς οι χρόνοι προσφοράς και ζήτησης είναι διαφορετικοί», επεσήμανε ο Shutinoski. Κάθε έμπορος μετοχών θα πρέπει να συνάψει συμφωνία με το χρηματιστήριο και η τιμή της ενέργειας θα εξαρτηθεί από την αγορά, ήτοι από την προσφορά και τη ζήτηση.

-Βουλγαρική εταιρεία θα προμηθεύσει τη ΔΒΜ με φυσικό αέριο

Οι κρατικοί Σταθμοί Ηλεκτροπαραγωγής της Βόρειας Μακεδονίας, ESM Sales, υπέγραψαν συμφωνία με τη βουλγαρική εταιρεία Balkan Utilities για την προμήθεια φυσικού αερίου για την παραγωγή θερμικής ενέργειας για τις μονάδες θέρμανσης Istok, Zapad, Energetika και Skorje Sever, καθώς και για άλλους καταναλωτές φυσικού αερίου. Η συμφωνία ακολουθεί την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου της χώρας και τη συμφωνία με την Bulgartansgaz για επέκταση της δυναμικότητας του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου. Οι καταναλωτές φυσικού αερίου στη χώρα καλούνται να επικοινωνήσουν με την ESM Sales για περαιτέρω προμήθεια για τις ανάγκες τους από 1.1.2023. Προσφορά στη δημοσιευμένη πρόσκληση της ESM κατέθεσε και ο μοναδικός μέχρι στιγμής προμηθευτής φυσικού αερίου για τη ΔΒΜ, η Makpetrol Prom-gas. Η σύμβαση με την εταιρεία Balkan Utilities από τη Βουλγαρία αφορά στην παράδοση φυσικού αερίου για τον μήνα Ιανουάριο με τιμή 115,97€/MWh. Η ίδια εταιρεία έδωσε προσφορά για προμήθεια έως την 1η Μαΐου 2023, δίνοντας μηνιαίες προσφορές τιμών πριν από την αρχή κάθε μήνα. Ο προηγούμενος προμηθευτής φυσικού αερίου της AD ESM, Makpetrol Prom-Gas, προσέφερε τιμή 116,20€/MWh, αλλά υπόκειται σε διορθώσεις για τον Ιανουάριο. Η τρίτη πλειοδότης A.P.M.P. Handels Ges δεν έκανε πλήρη προσφορά, ανέφερε η ESM. Η ESM Sales προσθέτει ότι στις 23 Δεκεμβρίου δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προσφορών σε όλες τις αδειοδοτημένες εταιρείες για το εμπόριο και την προμήθεια φυσικού αερίου στη Βόρεια Μακεδονία, εγχώριες και ξένες.

-Διαθέσιμη επιλογή για ηλεκτρονική πληρωμή τιμολογίων θερμικής ενέργειας

Η ESM παρουσίασε ένα ηλεκτρονικό σύστημα για την ασφαλή πληρωμή των τιμολογίων θερμικής ενέργειας στον νέο ιστότοπο της ESM Supply. Τα τιμολόγια θερμικής ενέργειας, όπως ανακοίνωσε η ESM, μπορούν πλέον να πληρώνουν οι καταναλωτές ηλεκτρονικά, χωρίς τραπέζική προμήθεια, χρησιμοποιώντας δύο διαδικτυακές υπηρεσίες. Η πρώτη υπηρεσία είναι η «Γρήγορη πληρωμή», μέσω της οποίας οι καταναλωτές μπορούν να πραγματοποιήσουν ηλεκτρονική πληρωμή εισάγοντας απλώς τον αριθμό του τιμολογίου, χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση και εγγραφή προφίλ χρήστη. Η δεύτερη υπηρεσία, το «EsmEPay» είναι μια υπηρεσία ηλεκτρονικής πληρωμής τιμολογίων μέσω σύνδεσης και εγγραφής προφίλ χρήστη για ένα ακίνητο ή ακίνητα.

-Η AD MEPSO θα επενδύσει 16 εκατ. ευρώ στο δίκτυο μεταφοράς το 2023

Η εταιρεία MEPSO πραγματοποίησε το 42,48% του γενικού επενδυτικού σχεδίου το 2022, διπλάσιο από το ποσοστό πραγματοποίησης επενδύσεων το 2021. Για την επόμενη χρονιά σχεδιάζει επενδύσεις στο δίκτυο μεταφοράς ύψους 16 εκατ. ευρώ με ίδια κεφάλαια. Παράλληλα, υπέβαλε αίτημα στη Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας για αύξηση του τιμολογίου μεταφοράς κατά 29,7% από την 1η Ιανουαρίου 2023.

-Μείωση της τιμής του ρεύματος για τους μικρούς καταναλωτές το 2023

Οι μικροί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, συγκεκριμένα 72.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) (π.χ. κομμωτήρια, κουρεία, μικρά καφέ, κ.λπ.) θα δουν μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος κατά 20,15% από την 1η Ιανουαρίου 2023. Μάλιστα, οι επιδοτήσεις για τη διαχείριση της οικονομικής και ενεργειακής κρίσης θα συνεχιστούν το 2023, με 250 εκατ. ευρώ να προβλέπονται για τον σκοπό αυτό στον προϋπολογισμό. Τα περισσότερα από αυτά τα κονδύλια θα χρησιμοποιηθούν για την επιδότηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος για νοικοκυριά και μικρούς καταναλωτές, σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και βιομηχανικές δυνατότητες για την παραγωγή βασικών προϊόντων διατροφής. Με απόφαση της Ρυθμιστικής Επιτροπής, για τα νοικοκυριά, η τιμή του ρεύματος για το πρώτο μπλοκ θα μειωθεί κατά 4,11%, για το δεύτερο μπλοκ θα μειωθεί κατά 2,95%, η τιμή για το τρίτο μπλοκ θα αυξηθεί κατά 0,85%, ενώ για το τέταρτο η τιμή του ρεύματος θα αυξηθεί κατά 7,65%.

-Αύξηση του ΦΠΑ ρεύματος το 2023

Η Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας θα μειώσει τις τιμές του ρεύματος για το επόμενο έτος 2023, αλλά ο Πρόεδρος της Επιτροπής Marko Bislimoski εξήγησε ότι, οι λογαριασμοί των νοικοκυριών κατά μέσο όρο θα παραμείνουν σε παρόμοιο επίπεδο λόγω της αύξησης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος πλέον αντί για 5% θα υπολογίζεται στο 10%.

-Σταθερή παροχή φυσικού αερίου στην οικονομική ζώνη των Σκοπίων

Η Διεύθυνση Ζωνών Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Ανάπτυξης (DTIDZ) υπέγραψε σύμβαση με την εταιρεία Πωλήσεων των Ηλεκτροπαραγωγικών Σταθμών Βόρειας Μακεδονίας (ESM Sales) για τη διασφάλιση σταθερού εφοδιασμού με φυσικό αέριο στη ζώνη των Σκοπίων από την 1η Ιανουαρίου 2023. Ο Διευθυντής της DTIDZ Jovan Despotovski δήλωσε ότι, η τιμή του φυσικού αερίου είναι περίπου 40% χαμηλότερη σε σύγκριση με τα ποσά που καταβλήθηκαν στην κορύφωση της ενεργειακής κρίσης.

1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate

-Έρευνα αγοράς Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων για την Αγορά Ακινήτων στη ΔΒΜ

Η αγορά ακινήτων αποτελεί έναν από τους δυναμικότερους κλάδους της οικονομίας της ΔΒΜ κατέχοντας σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ. Διαχρονικά, ο κλάδος αντιπροσωπεύει περίπου το 10%-12% του ΑΕΠ της χώρας και κατατάσσεται ως ο τρίτος σπουδαιότερος κλάδος της οικονομίας (μετά τον κλάδο εμπορίου και τον βιομηχανικό τομέα). Η δομή και συνεπώς η προσφορά στην αγορά ακινήτων της Βόρειας Μακεδονίας διακρίνεται σε τέσσερις κύριες κατηγορίες: α) Βιομηχανική, β) Εμπορικές Στέγες, γ) Επαγγελματικά Γραφεία, δ) Οικιστική (κατοικίες). Για αναλυτικά στοιχεία, βλ. σχετική κλαδική μελέτη στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA, στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/82440>.

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Αυξήθηκαν τα επιτόκια δανείων και καταθέσεων τον Νοέμβριο του 2022

Τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της ΔΒΜ αποκαλύπτουν ότι τον Νοέμβριο του 2022 το επιτόκιο των δανείων αυξήθηκε κατά 4,4%, ενώ των καταθέσεων κατά 0,77%. Κατά κλάδους, τα επιτόκια δανείων στον τομέα των νοικοκυριών μειώθηκαν κατά 0,01% και κατά 3,75% στον κλάδο των επιχειρήσεων. Τα επιτόκια των καταθέσεων αυξήθηκαν κατά 0,02% στα νοικοκυριά και κατά 0,04% στον εταιρικό τομέα.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών

-Προϋπολογισμός του Υπουργείου Μεταφορών για το 2023

Το σχέδιο προϋπολογισμού για το 2023 του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών ανέρχεται σε περίπου 324 εκατ. ευρώ, ποσοστό αύξησης 135% σε σύγκριση με το 2022. Ο προϋπολογισμός σχεδιάστηκε για την υλοποίηση μεγάλων κεφαλαιουχικών έργων, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής αυτοκινητοδρόμων στον Διάδρομο 8 και του Διαδρόμου 10 D, της κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών στο Διάδρομο 8, της κατασκευής και αποκατάστασης τοπικών δρόμων στους δήμους, της αεριοποίησης, της κατασκευής και ανακατασκευής δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, επιδοτήσεις για νέες αεροπορικές εταιρείες, καθώς και βελτίωση των μεταφορών στα συνοριακά σημεία διέλευσης.

-Οι αυτοκινητόδρομοι Petrovec-Katlanovo και Kichevo-Ohrid θα ολοκληρωθούν το 2023

Ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών Blagoj Bochnarski δήλωσε ότι αναμένεται το τμήμα Petrovec – Katlanovo να ολοκληρωθεί το επόμενο έτος, ενώ ο αυτοκινητόδρομος Κίτσεβο – Αχρίδα εντός της προβλεπόμενης περιόδου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας

-Δημόσια πρόσκληση για ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων

Το Ταμείο Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης ανακοίνωσε τη νέα δημόσια πρόσκληση «Με τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην καινοτομία» που υλοποιείται σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Αύξησης της Αγοράς Απασχόλησης (IME) του Ελβετικού Οργανισμού Ανάπτυξης και Συνεργασίας και το INOFEIT DIH (Digital Innovation Hub). Η πρόσκληση απευθύνεται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις από τους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και του τουρισμού, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αύξηση των καινοτομιών και η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων μέσω της εισαγωγής ψηφιακών λύσεων. Ταυτόχρονα, η πρόκληση στοχεύει να επιτρέψει την ενίσχυση των ικανοτήτων των κόμβων ψηφιακής καινοτομίας ως μέρος του οικοσυστήματος που είναι απαραίτητο για περαιτέρω ψηφιακό μετασχηματισμό. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πρόκλησης ανέρχεται στα 18.450.000 δηνάρια, εκ των οποίων τα 12.300.000 δηνάρια παρέχονται από το Ταμείο, και τα υπόλοιπα από το IME. Το Ταμείο παρέχει χρηματοδότηση έως και 70% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου για πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις, δηλαδή έως και 50% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου για μεσαίες επιχειρήσεις, σε μέγιστο ποσό 1.845.000 δηνάρια. Τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ο αιτών είναι: ότι είναι εμπορική εταιρεία που έχει συσταθεί σύμφωνα με τον Νόμο για τις Εμπορικές Εταιρείες και είναι εγγεγραμμένη στο Κεντρικό Μητρώο της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, ότι το ετήσιο εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 10.000.000 ευρώ ισοδύναμα σε δηνάρια, σύμφωνα με τις οικονομικές εκθέσεις των δύο προηγούμενων ετών, ο μέσος αριθμός απασχολούμενων να μην υπερβαίνει τους 250 υπαλλήλους κ.λπ. Σε αυτήν την πρόκληση, οι επιχειρήσεις που ανήκουν ή διοικούνται από γυναίκες ή νέους έως 29 ετών ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να υποβάλουν αίτηση. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση το αργότερο έως τις 20 Μαρτίου 2023. Περισσότερες πληροφορίες για τη δημόσια πρόσκληση μπορείτε να βρείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://fitr.mk/digitalna-transformacija/>.

1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Μέση τιμή αγοράς καπνού στα 290 δηνάρια/ κιλό

Ολόκληρη η παραγωγή καπνού από τη φετινή σοδειά θα αγοραστεί δύο μήνες νωρίτερα από τη λήξη της νόμιμης περιόδου, με μέση τιμή 290 δηνάρια/ κιλό, δήλωσε ο Υπουργός Γεωργίας, Δασών και Υδατικής Οικονομίας Ljupcho Nikolovski μετά τη συνάντηση με καπνοκαλλιεργητές και αγοραστές καπνού. «Για πρώτη φορά, ο καπνός έφτασε σε τιμή ρεκόρ σχεδόν 290 δηνάρια/ κιλό, που είναι αύξηση 44% σε σύγκριση με την καλλιέργεια του 2021, όταν η τιμή ήταν 200,44 δηνάρια. Η αγορά καπνού από την καλλιέργεια του 2022 ξεκίνησε στις 15 Νοεμβρίου και έως τις 26 Δεκεμβρίου έχουν αγοραστεί συνολικά 20.401 τόνοι καπνού, που είναι κοντά στο 90% της συνολικής συμφωνημένης ποσότητας καπνού, είπε ο Nikolovski. Το συνολικό ποσό του αγορασμένου καπνού είναι περίπου 5,8 δισ. δηνάρια και περίπου 5,5 δισ. δηνάρια, ή το 94%, καταβλήθηκαν από τους αγοραστές. Οι συμβάσεις για την παραγωγή καπνού το 2022 έχουν αυξηθεί κατά 8% σε σύγκριση με την καλλιέργεια του 2021, λόγω αύξησης της στρεμματικής κατά 11% σε σύγκριση με το 2021. Επιπλέον, ο αριθμός των συμβάσεων που έχουν συναφθεί έχει αυξηθεί κατά 6% σε σύγκριση με την καλλιέργεια του 2021. Το 2022, ο καπνός φυτεύεται σε έκταση 13.237

εκταρίων, δηλαδή αύξηση των εκτάσεων κατά περίπου 1.453 εκτάρια σε σύγκριση με το 2021, πρόσθεσε ο Νικολόνσκι, εκφράζοντας την ελπίδα ότι αυτή η θετική τάση θα συνεχιστεί και το 2023. Οι καπνοκαλλιεργητές εξέφρασαν την ικανοποίησή τους.

1.7 Βιομηχανικός Τομέας

-Δείκτες Βιομηχανικής Παραγωγής, Νοέμβριος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2021, είναι 96,3. Κατά κλάδους, η βιομηχανική παραγωγή στον κλάδο Μεταλλείων και Λατομείων τον Νοέμβριο 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο 2021, σημείωσε μείωση 4,7%, στον κλάδο της Μεταποιητικής Βιομηχανίας μείωση 5,6%, ενώ στον κλάδο Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Αερίου, ατμού και αέρα αύξηση 15,6%. Η μείωση στον κλάδο της Μεταποιητικής Βιομηχανίας είναι αποτέλεσμα, κυρίως, της μειωμένης παραγωγής στα ακόλουθα τμήματα παραγωγής: προϊόντων διατροφής, ποτών, προϊόντων καπνού, χημικών προϊόντων, προϊόντων καουτσούκ από πλαστικές μάζες, μετάλλων, ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων. Σύμφωνα με τους κυριότερους βιομηχανικούς ομίλους, η παραγωγή τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2021, παρουσιάζει μείωση στα Ενδιάμεσα προϊόντα, πλην ενέργειας κατά 9,5% και στα Μη Διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 5,8 %, ενώ αύξηση στην Ενέργεια κατά 9,2%, τα Κεφαλαιουχικά αγαθά κατά 1,7% και τα Διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 0,3%. Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2022, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2021, είναι 99,9.

-Δείκτες του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Νοέμβριος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στον κλάδο τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2021, είναι 101,2. Ο αριθμός των εργαζομένων στον κλάδο Μεταλλείων και Λατομείων τον Νοέμβριο 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο 2021, σημείωσε μείωση 4,1%, στον κλάδο της Μεταποιητικής Βιομηχανίας αύξηση 1,7%, ενώ στον κλάδο Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού σημείωσε μείωση 0,3%. Σύμφωνα με τους κύριους βιομηχανικούς ομίλους, ο αριθμός των εργαζομένων στον κλάδο τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2021, σημείωσε αύξηση στα Ενδιάμεσα προϊόντα, πλην ενέργειας κατά 1,1 % και στα Κεφαλαιουχικά αγαθά κατά 10,3 %, ενώ μείωση σημειώθηκε στην Ενέργεια κατά 6,4%, στα Διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 2,2% και στα Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 2,8%. Ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στον κλάδο την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2022, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2021, είναι 98,9.

-Τιμές πώλησης παραγωγών βιομηχανικών προϊόντων, εγχώρια αγορά, Νοέμβριος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Νοέμβριο του 2022, οι τιμές πώλησης των παραγωγών βιομηχανικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά είναι ίδιες σε μηνιαία βάση και υψηλότερες κατά 21,6% σε ετήσιο επίπεδο. Τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2022, οι τιμές πώλησης των κατασκευαστών βιομηχανικών προϊόντων είναι υψηλότερες στις ομάδες Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 0,8%, Διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 0,7% και Ενέργεια κατά 0,6%. Τον Νοέμβριο του 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2021, οι τιμές πώλησης των κατασκευαστών βιομηχανικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά είναι υψηλότερες στις ομάδες Ενέργεια κατά 25,5%, Ενδιάμεσα προϊόντα, εκτός ενέργειας κατά 20,2%, Κεφαλαιουχικά αγαθά κατά 61,2%, Διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 7,4% και Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά 19,1%.

1.8 Τομέας Τουρισμού

-Διαγωνισμός για επιδότηση νέων γραμμών/πτήσεων από αεροδρόμια ΔΒΜ

Εδώ Κυβέρνηση ανακοίνωσε νέο πρόγραμμα επιδοτούμενων πτήσεων το οποίο συνίσταται σε συνεισφορά 7 ευρώ ανά επιβάτη για εκτέλεση νέων δρομολογίων από αεροδρόμιο Σκοπίων, και 4.5 ευρώ ανά επιβάτη από αεροδρόμιο Αχρίδας, σύμφωνα με σχετικό διαγωνισμό. Σύμφωνα με τους όρους εν λόγω διαγωνισμού, προσφέρεται τριετής οικονομική υποστήριξη σε εταιρείες οποιές επιθυμούν να συμμετέχουν. Για το επόμενο έτος υπολογίζεται ότι έχουν διατεθεί 1.1 εκατ. ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό προς τον σκοπό αυτόν. Οι ενδιαφερόμενες αερογραμμές πρέπει να έχουν πιστοποιητικό λειτουργίας εκδοθέντος από κράτος μέλος της Ε.Ε, να έχουν μεταφέρει τουλάχιστον 10 εκατ. επιβάτες και πραγματοποιηθέντα κέρδη 25 εκατ. κατά το 2019. Επιπροσθέτως

πρέπει να έχουν εφοδιαστεί με προσηκόντως θεωρημένο έγγραφο περί του προορισμού που σκοπεύουν να δρομολογήσουν και για τον οποίο επιθυμούν επιδότηση. Επίσης, απαραίτητος πρόσθετος όρος είναι να συνεχίζουν την εκτέλεση εν λόγω δρομολογίου και μετά το πέρας της περιόδου επιδότησης για χρονικό διάστημα που ισούται με εκείνο της επιδοτούμενης περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, η αερογραμμή οφείλει να επιστρέψει το ποσόν που είχε λάβει ως επιδότηση. Οι επιδοτήσεις θα λάβουν χώρα με κριτήρια τα είδη των νέων προορισμών καθώς και το χρονικό διάστημα που θα εξυπηρετείται το συγκεκριμένο δρομολόγιο, την ελκυστικότητα του αεροδρομίου προορισμού, τον αριθμό των προγραμματισμένων εβδομαδιαίων πτήσεων, καθώς και τον αριθμό θέσεων που είναι για πώληση. Αγορές στόχοι αποτελούν μέρη τα οποία δεν είχαν κατά τις δύο τελευταίες ΙΑΤΑ σεζόν εξυπηρετηθεί από Σκόπια και Αχρίδα. Επιπλέον, καθορίζεται ως απαραίτητη η ανάπτυξη επιχειρησιακού πλάνου (business plan), προκειμένου για την προώθηση των προτεινόμενων διαδρομών καθώς και να υποβάλλουν μηνιαία αναφορά για σχετική δραστηριοποίησή τους στο εδώ Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών είναι η 19η Ιανουαρίου 2023. Σημειώνεται ότι το τελευταίο από τα τρία συμβόλαια για επιδοτούμενες πτήσεις κατά την προηγούμενη περίοδο με δικαιούχο την Ουγγρική low-cost εταιρεία Wizz Air, έχει εκπνεύσει από 1η Μαρτίου τ.έ.

-Το Fast track άνοιξε στα αεροδρόμια για τους κατόχους MKarta

Ο Υπουργός Εξωτερικών Bujar Osmani παρουσίασε επίσημα τη δυνατότητα που έχουν οι κάτοχοι της "MKarta" να χρησιμοποιούν το fast track στα αεροδρόμια της Αχρίδας και των Σκοπίων, όταν εισέρχονται στη χώρα. Το έργο MKarta, το οποίο παρουσιάστηκε τον Μάιο του 2021, είναι μια αναγνώριση και επιβεβαίωση αξιόλογων ατόμων από τη χώρα που ζουν στο εξωτερικό, τα οποία προωθούν τη Βόρεια Μακεδονία στο εξωτερικό μέσω της δουλειάς και του επαγγελματισμού τους. «Η γρήγορη διαδρομή στα αεροδρόμιά μας, που υλοποιείται σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, είναι μια συμβολική αναγνώριση της δουλειάς και της ποιότητάς τους και ευγνωμοσύνη από τους φορείς μας και την πολιτεία», δήλωσε. Στους κατόχους MKarta μέχρι στιγμής περιλαμβάνονται επιστήμονες, γιατροί, επιχειρηματίες, εργαζόμενοι στον πολιτισμό κ.λπ. Τον εντοπισμό αυτών των ατόμων έχουν αναλάβει τα διπλωματικά γραφεία της χώρας στο εξωτερικό. Οι κάτοχοι MKarta επιλέγονται με αυστηρή διαδικασία. Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί MKarta σε 69 υπηκόους της ΔΒΜ που διαμένουν στο εξωτερικό. Το Υπουργείο Εξωτερικών ανέφερε ότι σε συνεργασία και με άλλους φορείς θα προστεθούν προνόμια για τους κατόχους, όπως ελεύθερη είσοδος σε Μουσεία και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

1.9 Τομέας Εμπορίου

-Παράταση περιθωρίων βασικών προϊόντων διατροφής έως τα τέλη Απριλίου 2023

Η Κυβέρνηση της ΔΒΜ αποφάσισε να παρατείνει το μέτρο περιορισμένου περιθωρίου βασικών προϊόντων διατροφής έως τις 30 Απριλίου 2023. «Η παράταση επιβλήθηκε γιατί αυτή η απόφαση περιορίζει την αύξηση των τιμών μέσω του καθορισμού εμπορικών περιθωρίων με σκοπό να επηρεάσει την αύξηση των τιμών λιανικής των βασικών προϊόντων διατροφής, ενώ η κατάσταση στην αγορά δείχνει ότι οι τιμές δεν έχουν σταθεροποιηθεί», ανέφερε ο Υπουργός Οικονομίας Kreshnik Bekteshi. Τούτο ισχύει για τα ακόλουθα προϊόντα: λευκό ψωμί, λευκή ζάχαρη, ηλιέλαιο (εκτός ψυχρής έκθλιψης) με εμπορικό περιθώριο 5% για τους χονδρεμπόρους, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών, και τους λιανοπωλητές. Αλεύρι τύπου 400 και 500, ζυμαρικά από σκληρό σιτάρι, 2,8%, 3,2% και 3,5% γάλα, αυγά, τυρόπηγμα, αγελαδινό τυρί, ανάμεικτο τυρί, κίτρινο τυρί, κρέμα γάλακτος, γιαούρτι έχουν εμπορικό περιθώριο 10% για τους χονδρεμπόρους, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών και των λιανοπωλητών.

-Δείκτες κύκλου εργασιών στον κλάδο του εμπορίου, Νοέμβριος 2022

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της ΔΒΜ, στο λιανικό εμπόριο, τον Νοέμβριο 2022, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο 2021, κατά ομάδες και τάξεις, παρατηρήθηκε αύξηση του κύκλου εργασιών σε ονομαστικούς όρους ως ακολούθως στις ομάδες: Λιανικό εμπόριο καυσίμων αυτοκινήτων 51,5% (σε πραγματικούς όρους αυξήθηκε κατά 22,3%), Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού 20,4% (σε πραγματικούς όρους μειώθηκε κατά 2,6%), Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο καυσίμων 11,2% (ουσιαστικά μειώθηκε κατά 3,8%) και Λιανικό εμπόριο με μη εδωδιμα προϊόντα 3,5% (σε πραγματικούς όρους μειώθηκε κατά 4,0%).

2. Οικονομικές ειδήσεις

-23 εκατ. ευρώ κρατικής ενίσχυσης για στήριξη των επενδύσεων το 2022

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης αρμόδιος για τις οικονομικές υποθέσεις Fatmir Bytyqi δήλωσε ότι υπογράφηκαν συνολικά 277 συμφωνίες το 2022 – αριθμός ρεκόρ από την ψήφιση του νόμου για την οικονομική στήριξη των επενδύσεων. Για τρίτη συνεχή χρονιά, οι εταιρείες που έχουν πραγματοποιήσει επενδύσεις θα λάβουν πλήρη κρατική ενίσχυση. Συνολικά καταβλήθηκαν 23 εκατ. ευρώ, που είναι ρεκόρ και 410 εταιρείες έλαβαν κρατική ενίσχυση, που είναι επίσης ρεκόρ, σύμφωνα με τον ίδιο. Μόνο εφέτος, 645 εταιρείες υποστηρίχθηκαν σύμφωνα με τον νόμο για την οικονομική στήριξη των επενδύσεων, είπε ο Bytyqi. «Και φέτος συνεχίζουμε να υποστηρίζουμε σθεναρά τις εταιρείες να επενδύσουν προκειμένου να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, να εισαγάγουν νέες τεχνολογίες και να δημιουργήσουν καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Μεταξύ 2017 και 2022 υπογράφηκαν συνολικά 630 συμφωνίες, από αυτές οι 546 είναι σήμερα ενεργές, οι 84 έχουν συναφθεί και από αυτές, 69 εταιρείες ολοκλήρωσαν τον επενδυτικό τους κύκλο, ενώ 15 ζήτησαν φιλική λύση των υπογεγραμμένων συμβάσεων».

-Προϋπολογισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος για το 2023

Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος για το 2023 ανέρχεται σε σχεδόν 1 δισ. δηνάρια. Σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Nuredini, η εν λόγω ατζέντα για το επόμενο έτος περιλαμβάνει την εξασφάλιση πόσιμου νερού για όλους τους πολίτες, την κατασκευή σταθμών επεξεργασίας λυμάτων, την αντιμετώπιση θεμάτων διαχείρισης απορριμμάτων, την προστασία της βιοποικιλότητας και του περιβάλλοντος και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών. Προβλέπονται επίσης 14 εκατ. δηνάρια για το έργο κάλυψης χωματερής κοντά στο Lojane, γεμάτο αντιμόνιο και αρσενικό. Για επενδύσεις κεφαλαίου το 2023 έχουν εξασφαλισθεί 40 εκατ. δηνάρια, καθώς και 20,8 εκατ. δηνάρια για το πρόγραμμα μείωσης των ορυκτών καυσίμων. 56 εκατ. θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία νέου χωροταξικού σχεδίου για την επικράτεια της Βόρειας Μακεδονίας, καθώς και 18,4 εκατ. για το σύστημα παρακολούθησης. Σημαντικά αυξήθηκαν τα κονδύλια για το πρόγραμμα Επενδύσεις στο Περιβάλλον, από 98 εκατ. δηνάρια σε 352 εκατ., εκ των οποίων τα 120 εκατ. προήλθαν από τις πωλήσεις βιοδιασπώμενων πλαστικών σακουλών στο λιανικό εμπόριο. Επίσης, εξασφαλίσθηκαν δάνεια και επιχορηγήσεις από τους ξένους εταίρους για υλοποίηση σημαντικών έργων, όπως το πρόγραμμα διαχείρισης απορριμμάτων και η κατασκευή σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στα Σκόπια, αξίας περίπου 136 εκατ. ευρώ, σημείωσε μεταξύ άλλων ο Nuredini.

-Έκτακτη εισφορά 30% στα υπερκέρδη των εταιρειών

Για το 2022 προβλέπεται έκτακτη εισφορά (επιβολή φόρου κρίσης) 30% επί των κερδών των μεγάλων επιχειρήσεων, δήλωσε ο Αντιπρόεδρος της κυβέρνησης αρμόδιος για τις οικονομικές υποθέσεις. Αυτό το 30% περιλαμβάνει τον κανονικό φόρο κερδών 10%, συν 20% πρόσθετο εφάπαξ φόρο (θα ισχύει μόνο μία φορά, δηλαδή μόνο για το έτος 2022), ο οποίος θα εφαρμοσθεί σε εταιρείες που έχουν φέτος κύκλο εργασιών πάνω από 10 εκατ. ευρώ και τα κέρδη τους εμφανίζονται αυξημένα πάνω από 20% σε σχέση με τον μέσο όρο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Ο αριθμός των εταιρειών της χώρας που θα κληθούν να καταβάλουν την έκτακτη αυτή εισφορά (τράπεζες, μεγάλες επιχειρήσεις λιανικής, ενεργειακές και άλλες επιχειρήσεις) ανέρχεται στις 180 και το κράτος, σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς θα εισπράξει από την έκτακτη αυτή φορολόγηση περίπου 90 εκατ. ευρώ. Την αντίθεσή του στην επιβολή της έκτακτης αυτής εισφοράς εξέφρασε η αντιπολίτευση, αλλά και το Οικονομικό Επιμελητήριο της Βόρειας Μακεδονίας.

-Μέσος μηνιαίος ακαθάριστος μισθός, Οκτώβριος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του μέσου μηνιαίου καταβαλλόμενου ακαθάριστου μισθού ανά εργαζόμενο τον Οκτώβριο 2022, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2021, είναι 113,8. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του μέσου μηνιαίου ακαθάριστου μισθού που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο στους κλάδους: Τέχνη, ψυχαγωγία και αναψυχή (20,3%), εγκαταστάσεις διαμονής και υπηρεσίες εστίασης (19,7%) και βιομηχανία μεταποίησης (18,0%). Αύξηση του μέσου μηνιαίου ακαθάριστου μισθού ανά εργαζόμενο, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, παρατηρήθηκε στους τομείς: Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (6,8%), Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (4,0%) και Δραστηριότητες που σχετίζονται με ακίνητη περιουσία (3,3%). Ο μέσος μηνιαίος ακαθάριστος μισθός που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο, τον Οκτώβριο του 2022, είναι 49.585 δηνάρια.

-Μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός, Οκτώβριος 2022

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του μέσου μηνιαίου καταβαλλόμενου καθαρού μισθού ανά εργαζόμενο τον Οκτώβριο 2022, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2021, είναι 113,6. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του μέσου μηνιαίου καταβαλλόμενου καθαρού μισθού ανά εργαζόμενο στους κλάδους: Τέχνη, ψυχαγωγία και αναψυχή (19,6%), εγκαταστάσεις διαμονής και υπηρεσίες εστίασης (19,3%) και Μεταποιητική βιομηχανία (17,6%). Αύξηση του μέσου μηνιαίου καταβαλλόμενου καθαρού μισθού ανά εργαζόμενο, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, παρατηρήθηκε στους τομείς: Παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (6,7%), Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (3,9%) και Δραστηριότητες που σχετίζονται με ακίνητη περιουσία (3,2%). Ο μέσος μηνιαίος καταβαλλόμενος καθαρός μισθός ανά εργαζόμενο, τον Οκτώβριο του 2022, είναι 33.104 δηνάρια.

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-EBRD: Σημαντικός Εταίρος ΔΒΜ στην υλοποίηση της Πράσινης Ατζέντας

Βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την πράσινη ανάπτυξη των εγχώριων επιχειρήσεων είναι οι πιστωτικές γραμμές που έχει εγκρίνει εν θέματι Τράπεζα, και μάλιστα υπό ευνοϊκούς όρους, μέσω εγχώριων εμπορικών τραπεζών, μεταξύ των οποίων και η ελληνικών συμφερόντων Stopanska Banka, (εν προκειμένω, αφορά σε πιστωτική γραμμή, ύψους 4 εκατ. ευρώ, για τη στήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη Βόρεια Μακεδονία). Πρωταρχικός στόχος σχετικού χρηματοδοτικού προγράμματος είναι η ενθάρρυνση εδώ εταιρειών να επενδύσουν στη βελτίωση αφενός της ενεργειακής αποδοτικότητας, αφετέρου της ανταγωνιστικότητας, με την εφαρμογή τεχνολογιών υψηλής απόδοσης. Συμπληρώνεται δε, από επιχορηγήσεις της Ε.Ε, ύψους έως και 15% επί του ποσού του δανείου στις ωφελούμενες επιχειρήσεις, περιλαμβανομένης δωρεάν τεχνικής βοήθειας. Πέραν των πιστωτικών γραμμών, η EBRD συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους υποστηρικτές υλοποίησης στρατηγικών έργων που αφορούν στη σύνδεση υποδομών, την προστασία του περιβάλλοντος, την ενεργειακή ανεξαρτησία, έργα που σχεδιάζονται να εντατικοποιηθούν στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του 2023.

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Η Βόρεια Μακεδονία αναλαμβάνει την Προεδρία του ΟΑΣΕ για το 2023

Η ΔΒΜ ανέλαβε την Προεδρία του ΟΑΣΕ από 1ης Ιανουαρίου 2023. Η Προεδρία θα επικεντρωθεί στην ανθρώπινη ασφάλεια, με σύνθημα "It's about the people". «Οι επιτόπιες αποστολές θα είναι το επίκεντρό μας, ως προεδρεύουσα χώρα. Θα αναλάβουμε και θα υποστηρίξουμε συγκεκριμένες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο τη διευκόλυνση της ζωής των ανθρώπων, την προώθηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους. Πέρα από την εστίαση στις περιοχές κρίσης και πάνω απ' όλα στην στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας, οι προτεραιότητες της Βόρειας Μακεδονίας, ως ασκούσας την Προεδρία, θα είναι η επιβεβαίωση των πλεονεκτημάτων του ΟΑΣΕ και η ανανέωση του διαλόγου και της εμπιστοσύνης, καθώς και η επένδυση στην την ειρήνη και την ανθεκτικότητα του ΟΑΣΕ, ως ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης των προκλήσεων ασφαλείας», δήλωσε ο Υπουργός Εξωτερικών Bujar Osmani.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Διασυνοριακή συνεργασία Ελλάδας-ΔΒΜ για την πρόληψη πυρκαγιών

Το Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων μαζί με τη Νοτιοανατολική Πολεοδομική Περιφέρεια της χώρας και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στην Ελλάδα εγκαινίασαν το έργο «Έγκαιρη ανίχνευση και πρόληψη πυρκαγιών και διαχείριση καταστροφών», στόχος του οποίου, μεταξύ άλλων, είναι η ανάπτυξη ενός πολλαπλού πληροφοριακού και επικοινωνιακού συστήματος για την έγκαιρη ανίχνευση δασικών πυρκαγιών και την πρόληψη καταστροφών, καθώς και τη μείωση των στοιχείων κινδύνου στη διασυνοριακή περιοχή. Όπως ανακοινώθηκε από το Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων σε συνέντευξη τύπου, το έργο ύψους 1.392.073 ευρώ χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα IPA της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο στόχος του έργου είναι να αυξηθεί η θωράκιση των κοινωνιών πέριξ των συνόρων απέναντι στον κίνδυνο δασικών πυρκαγιών μέσω της βελτίωσης της ετοιμότητας των τοπικών κοινωνιών με έξυπνα συστήματα διαχείρισης πυρκαγιών, καθώς και της βελτίωσης της συνεργασίας και συντονισμού με αποφυγή των αλληλοεπικαλύψεων και με εντοπισμό των

σημαντικών ελλείψεων για την εγκαθίδρυση ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης πυρκαγιών.

-Υπογραφή μνημονίου κατανόησης Ελλάδας-ΔΒΜ για πρόγραμμα προγεννητικών ελέγχων

Υπεγράφη στις 9.12.2022 τριμερές μνημόνιο κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Υπουργείου Υγείας της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και του Ιδρύματος Εμβρυομητρικής Ιατρικής (Fetal Medicine Foundation) με αντικείμενο την υλοποίηση κοινού προγράμματος προγεννητικών ελέγχων στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας για την περίοδο 2022-2025 από το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Ίδρυμα Εμβρυομητρικής Ιατρικής, το οποίο εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή δωρεάν εξειδικευμένης φροντίδας σε εγκύους γυναίκες στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, προκειμένου να περιορισθεί η μητρική και περιγεννητική θνησιμότητα και νοσηρότητα. Στο πλαίσιο του προγράμματος θα δημιουργηθεί στην Πανεπιστημιακή Κλινική Γυναικολογίας και Μαιευτικής των Σκοπίων, η οποία συνεργάζεται στενά με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Σκοπίων «Κύριλλος και Μεθόδιος», μονάδα προγεννητικού ελέγχου με μακροπρόθεσμο στόχο να ιδρυθούν παρόμοιες μονάδες σε όλη τη χώρα προς όφελος του συνολικού πληθυσμού. Περαιτέρω, θα λειτουργήσει μονοετές μεταπτυχιακό πρόγραμμα με αντικείμενο το μαιευτικό υπέρηχο και την εμβρυομητρική ιατρική, το οποίο θα οργανωθεί σε συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Σκοπίων «Κύριλλος και Μεθόδιος» και το Σύλλογο Εμβρυομητρικής Ιατρικής της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας με εντατική πρακτική εκπαίδευση σε καθημερινή βάση, θεωρητική κατάρτιση μέσω διαδικτύου και ψηφιακών μέσων και εβδομαδιαίες συναντήσεις για ανάλυση συγκεκριμένων περιστατικών. Επί πλέον, στο πρόγραμμα προγεννητικών ελέγχων θα περιλαμβάνεται σχετική επαγγελματική κατάρτιση μαιευτήρων που απασχολούνται στην Πανεπιστημιακή Κλινική Γυναικολογίας και Μαιευτικής στα Σκόπια και σε περιφερειακά νοσοκομεία από το Ίδρυμα Εμβρυομητρικής Ιατρικής. Το Ίδρυμα Εμβρυομητρικής Ιατρικής θα παρέχει δωρεάν εξοπλισμό και τεχνογνωσία και το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας θα διευκολύνει το συντονισμό μεταξύ του Υπουργείου Υγείας της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και του Ιδρύματος Εμβρυομητρικής Ιατρικής για την υλοποίηση του προγράμματος προγεννητικών ελέγχων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο μνημόνιο κατανόησης.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-Επιχειρηματικό Φόρουμ ΔΒΜ-Βουλγαρίας (Σκόπια, 7.12.2022)

Πραγματοποιήθηκε στις 7.12.2022 εν θέματι Συνέδριο, με τίτλο «*Πέραν του ενός δισ. (ευρώ)!*» (“*To one billion and beyond!*”), τίτλος που αποτυπώνει τη θετική προοπτική του συνολικού όγκου διμερούς εμπορίου των δύο χωρών, καθώς εκτιμάται ότι εφέτος θα ξεπεράσει το ένα δισ. ευρώ. Κύριος στόχος του Συνεδρίου ήταν η σύσφιξη των σχέσεων και η δημιουργία νέων επιχειρηματικών επαφών προς αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών στις αγορές των δύο χωρών, με επικέντρωση στους τομείς υποδομών και ενέργειας, γεωργίας και εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουρισμός, ιαματικά λουτρά, ιατρικός τουρισμός), IT και βιομηχανικής ανάπτυξης. Το Forum διοργανώθηκε υπό την αιγίδα των Υπουργών Εξωτερικών εν λόγω χωρών, με τη συμμετοχή περισσότερων από 150 εκπροσώπων της επιχειρηματικής κοινότητας, εμπορικών επιμελητηρίων, καθώς και φορέων του οικονομικού τομέα και από τις δύο χώρες.